

ЧАСТИНА ПЕРША

— Папа помер. Хай живе Папа!

Вигуки багатоголосою луною прокотилися двором Св. Дамасія у Ватикані, де у власних апартаментах щойно знайшли тіло Папи Юлія XIV. Його Святість помер уві сні. За лічені хвилини ця звістка розлетілася поміж тісноти різномасних будівель, які за традицією називаються Ватиканським палацом, а тоді перекинулася на місто Ватикан, поширюючись, наче іскра чистим киснем. Розголос про смерть Папи пробіг адміністративними приміщеннями Ватикану, прошмигнув крізь юрбу, що саме проходила крізь Ворота Св. Анни, майнув спершу в Апостольський, а тоді у сусідній, Губернаторський, палаци, долетів до вух вірян у ризниці Собору Св. Петра, спричинивши там таке сум'яття, що архієпископ, який саме служив месу, змушений був обернутися на безпрецедентний шепіт та гомін пастви; відтак шугнув у натовп на площі перед Собором. Там його вплив на заледве не стотисячне стовковисько туристів та функціонерів Пакса, котрі прибули до Ватикану у справах, був подібним до досягнення плутонієм критичної маси і початку ланцюгової реакції.

Вирвавшись за межі Ватикану крізь Арку Дзвонів, новина набула швидкості електрона, відтак швидкості світла і, зрештою, вирвалася із планети Пацем зі швидкістю рушіїв Гокінга, яка, як відомо, тисячоразово перевищує швидкість світла. У самому серці подій, біля стародавніх ватиканських мурів, перемовлялися телефони та комлоги, і їхні перемовини долинали аж до сирих підземель, що покоїлись під важкими стінами Замку Святого Ангела, де під масою каміння, що колись повинно було прислужитися мавзолеєм для імператора Адріана, заховалися кабінети та камери Святої Інквізиції. Цього ранку повсюди тихенько постукували вервиці, шурхотіли накрохмалені сутани — це священнослужителі Ватикану поспішали до своїх кабінетів, щоби прочитати зашифровані повідомлення і дочекатися розпоряджень від свого керівництва. Дзижчали, дзеленчали та вібрували особисті комунікатори й імпланти службовців, офіцерів, політиків, комерсантів із Торговельної Гільдії. Не минуло й тридцяти хвилин із тієї миті, коли було

виявлено мертве тіло Папи, а всі новинарські агенції в системі Пацема вже працювали з цією трагічною звісткою: лаштували роботизовані голокамери та весь арсенал технічних засобів для роботи он-лайн, відряджали до прес-центру Ватикану своїх найкращих репортерів і... чекали. У міжзоряній імперії, де Церква керувала всіма аспектами суспільного життя, перш ніж з'явиться у пресі чи в ефірі, новина потребувала не тільки незалежного підтвердження, а й офіційного дозволу.

За дві години та десять хвилин по тому, як було виявлено тіло Папи Юлія XIV, Церква підтвердила його кончину повідомленням від канцелярії Державного секретаря Ватикану, кардинала Лурдусамі. За якісь секунди це повідомлення вже пролунало в усіх радіо- та головідеоновинах у безкінечних світах, що підпорядковувалися Пацему. Все населення планети Пацем, тобто півтора мільярда відроджених християн, котрі працювали на Ватикан або на розгалужені цивільну, військову чи комерційну адміністрації Пакса, завмерли, щоби з певною цікавістю вислухати цю новину. Ще до офіційного оголошення з дюжину нових зорельотів класу Архангел залишили свої орбітальні бази і перемістилися в різні точки міжзоряного простору в одному з рукавів Галактики, обжитому людством. Цей раптовий стрибок убив екіпажі зорельотів, але кораблі донесли звістку про смерть Папи в надійних комп'ютерах та кодованих транспондерах до понад шістдесяті найважливіших митрополичих світів і зоряних систем. Ці кораблі-Архангели мали вчасно доправити назад на Пацем тих небагатьох кардиналів, котрі забажають особисто взяти участь у голосуванні; проте більшість виборців зазвичай воліли краще залишатися на своїх планетах, ніж іти на смерть, навіть із безперечною обіцяним воскресінням, а для участі у виборах направити замість себе шифровану інтерактивну голографічну пластину із власноручним «eligo» для обрання наступного Верховного понтифіка.

Ще вісімдесят п'ять паксівських кораблів з рушіями Гокінга, переважно надшвидкісні факельники, приготувалися до спін-переходу на релятивістські швидкості та до квантового стрибка, аби здійснити перельоти тривалістю в дні, а то й і в місяці, із часом-у-борг — відповідно, від тижнів до років. Вони мали чекати на орбіті Пацема п'ятнадцять-двадцять стандартних днів до обрання нового Папи, а тоді розповсюдити звістку на сто тридцять менш важливих паксівських світів, де архієпископи донесуть її до вух ще мільярдів вірян. Звідси, уже стараннями архієпископів, повідомлення про смерть Папи, про воскресіння й нове обрання розходитиметься меншими системами, долетить до найвіддаленіших світів й до незліченних загумінових колоній. І, нарешті, цілий флот із двохсот безпілотних кур'єрських дронів буде виведений з бази на гігантському астероїді в системі Пацема.

Дрони чекатимуть тільки, щоби на їхні чіпи було записано повідомлення про нове народження та переобрання Папи Юлія, а відтак вони увійдуть в гокінгів простір і оповістять про це всі одиниці паксівського флоту, задіяні у патрулюванні, а чи й у боях із Вигнанцями вздовж так званої Великої стіни — оборонної лінії далеко за кордонами Пакса.

Папа Юлій помер уже вдев'яте. Понтифік мав слабке серце, але не дозволяв удосконалити його ні хірургічним втручанням, ані нанопластиком. На його переконання, Папа мав прожити стільки, скільки йому судилося, а по його смерті повинен бути обраний новий Папа. Той факт, що того самого Папу обирали вже вісім разів, не похитнув його в цьому переконанні. І навіть зараз, коли тіло Папи Юлія обряджали для церемонії прощання впродовж одного вечора, після чого його мали доправити до папської особистої воскресальної каплиці позаду Собору Св. Петра, кардинали та їхні заступники вже робили все необхідне для його переобрання.

Сікстинську капелу закрили для туристів і почали готувати для голосування, яке мало відбутися менше ніж за три тижні. Для вісімдесяти трьох кардиналів, що голосуватимуть наживо, принесли антикварні крісла під балдахінами, а для тих, хто передоручив голосування своїм голографічним копіям, встановили голографічні проєктори й інтерактивні екрани базової площини інфосфери. Перед підвищенням вівтаря поставили стіл для членів лічильної комісії, чи скрутаторів. На столі дбайливо розклали малі картки, голки, нитки, урну, таріль, лляні серветки й інші речі, потрібні для голосування, тоді накрили стіл більшою лляною тканиною. Стіл для інфірмаріїв, які повинні були підходити з урною до німецьких кардиналів, та ревізорів розмістили збоку від вівтаря. Головні двері Сікстинської капели зачинили, замкнули на засув і запечатали. Швейцарські гвардійці в повному традиційному озброєнні, а також із найсучаснішою лазерною зброєю зайняли свої пости біля дверей капели та біля вибухозахищеної брами воскресальної каплиці, прибудованої до Собору Св. Петра.

Відповідно до старовинного протоколу вибори мали відбутися між п'ятнадцятим та двадцятим днем після смерті Папи. Кардинали, що перебували на Пацемі, а також ті, котрі могли дістатися Пацема з часом-у-борг меншим за три тижні, скасували всі заплановані раніше заходи й приготувалися до конклаву. Усе було готово.

ДЕЯКІ ГЛАДУНИ НОСЯТЬ СВОЮ ВАГУ ТАК, НАЧЕ ЦЕ ХВОРОБА, ознака потурання своїм слабкостям, свідчення лінощів. Інші товстунки набирають вагу по-королівськи, вважаючи її зовнішнім проявом своєї щоразу більшої могутності. Симон Августин Кардинал Лурдусамі належав до цієї останньої категорії. Справжній велет, у своїй кардинальській сутані він

був схожий на яскраво-червону людину-гору, на вигляд було йому десь близько шістдесяти років, і таким він був уже понад два сповнених активного життя та вдалих воскресінь сторіччя. Цілковито голомозий, з рябим од віспи обличчям і м'яким глибоким басом, здатним заgrimіти, наче Господь із Сіону, без жодного гучномовця заповнюючи собою весь Собор Св. Петра, Лурдусамі вважався в Ватикані еталоном здоров'я та енергійності. У вузьких церковних колах побутувала думка, що саме Лурдусамі, тоді ще юнак, незначний гвинтик Ватиканської дипломатичної машини, допоміг знесиленому, замученому постійним болем отцю Лінару Гойту, колишньому паломнику на Гіперіон, відкрити таємницю, як приборкати хрестоформу та перетворити її на знаряддя воскресіння. Багато хто ставив йому на заслугу — як і щойно упокоєному Папі — порятунок Церкви, що була на краю загибелі.

Правда це чи лише легенда, але того дня — першого дня по дев'ятій смерті Його Святості й за п'ять днів до його воскресіння — Лурдусамі був у чудовій формі. Державний секретар, президент комісії з нагляду за дванадцятьма Священними Конгрегаціями і перфект найтаємничішої з-поміж них, тієї, яка викликала найбільший страх, а саме Священної Конгрегації доктрини віри, що після тисячолітньої перерви знову отримала офіційну назву — Священна Канцелярія вселенської інквізиції, Лурдусамі був наймогутнішою людиною в Курії. Наразі, коли Його Святість Папа Юлій XIV лежав у відкритій труні в Соборі Св. Петра, а з настанням ночі його тіло мали переправити до воскресальної прибудови, кардинал Симон Августин Лурдусамі радше був наймогутнішою людиною в усій Галактиці.

І того ранку кардинал не проминув цим скористатися.

— Вони вже тут, Лукасе? — прогуркотав він, звертаючись до чоловіка, який був його помічником та довіреною особою понад двісті напружених років. Монсеньйор Лукас Одді був настільки ж худючим, кістлявим, метушливим, наскільки кардинал Лурдусамі — масивним, пухким та неквапливим. Одді скидався вже на досить підтоптаного чоловіка, а Лурдусамі, здавалося, взагалі не старів. Посада Одді офіційно йменувалася: заступник Державного секретаря та керівник секретного, «нульового», відділу, проте всі прозивали його просто Заступником. Прізвисько «Нуль» також могло би пасувати цьому високому кощавому бенедиктинцю, бо за двісті двадцять років його бездоганної служби ніхто, навіть Лурдусамі, не знав нічогосінько про особисті уподобання чи почування цієї людини. Отець Лукас Одді був надійною правою рукою кардинала Лурдусамі так довго, що той давно вже звик дивитися на нього як лише на знаряддя для виконання власних задумів.

— Їх щойно провели у найвіддаленішу приймальню, — відповів монсеньйор Одді.

Кардинал Лурдусамі кивнув. Понад тисячу років, ще задовго до Гіджри, коли людство, шукаючи порятунку, залишило конаючу Землю й вирушило колонізувати зірки, у Ватикані існував звичай проводити важливі зустрічі в приймальнях високопосадовців, а не в їхніх особистих кабінетах. Найдальша приймальня кардинала Лурдусамі була крихітна — не більше п'яти квадратів, і доволі скромно умебльована, якщо не брати до уваги круглого мармурового стола, абсолютно вільного від вбудованих комунікаторів. У кімнаті було лише одне вікно, і крізь нього, коли шибки ставали прозорими завдяки поляризації, можна було бачити лоджію з фресками вражаючої краси. На стінах висіли дві картини геніального художника тридцятого сторіччя Каро-тана. Одна зображувала моління Ісуса в Гетсиманському саду, друга — Папу Юлія (коли він ще не став Папою, а був отцем Лінаром Гойтом) під час отримання першої хрестоформи з рук могутнього архангела, який, утім, скидався на гермафродита, а на все це дійство безпорадно дивився Сатана у подобі Ктиря.

Четверо осіб у приймальні, три чоловіки та жінка, репрезентували Виконавчий комітет Панкапіталістичної ліги незалежних католицьких трансзоряних торговельних організацій, яку частіше називали просто Торговельною Гільдією. Два чоловіки, пан-Гельвіг Арон та пан-Кеннет Гай-Модіно, цілком могли бути батьком та сином, так скидалися вони один на одного — навіть елегантними костюмами з накидками, навіть вишуканими консервативними зачісками, делікатно біовідкорегованими європейськими, нордичними рисами обличчя та скромними червоними значками, що засвідчували їхню приналежність до Суверенного військового Ордену Госпітальєрів Святого Йоанна Єрусалимського, лицарів Родоса й Мальти — стародавньої спільноти, більш відомої під назвою Мальтійські лицарі. Третій чоловік, одягнутий у скромне бавовняне кімоно, мав азійські риси обличчя. Звався він Кензо Ісозакі і того дня був другою за могутністю — після кардинала Лурдусамі — людиною в Пацці. Єдина в цьому товаристві жінка, з вузьким обличчям під кучмою темного волосся, в невибагливому костюмі з чесаного фібропласту, звалася пан-Анна Пеллі Коньяні, і їй було сорок з лишком років. Усі вважали її офіційною наступницею Ісозакі, а також таємною коханкою архієпископки з планети Ренесанс-Вектор.

Коли кардинал Лурдусамі зайшов у кімнату й зайняв місце за столом, ця четвірка підвелася і вклонилася. Лурдусамі супроводжував тільки монсеньйор Лукас Одді; він зупинився подалі від столу, склавши кістляві руки на чорній сутані. З-за його плеча на присутніх дивилися скорботні очі каро-танівського Христа в Гетсиманському саду.

Пан-Арон та пан-Гай-Модіно наблизилися до кардинала, аби стати на одне коліно та поцілувати його сапфіровий перстень, але перш ніж до персня підійшли Кензо Ісозакі та жінка, кардинал махнув рукою, подаючи знак припинити протокольні формальності. Коли представники Торговельної Гільдії знову повсідалися, кардинал Лурдусамі промовив:

— Ми тут усі є давніми друзями. Ви знаєте, що поки я через тимчасову відсутність Його Святості уособлюю в нашій розмові Найсвятіший Престол, усе, що буде тут сказано, не вийде за ці стіни. — Лурдусамі посміхнувся. — А ці стіни, друзі мої, є найнадійнішими і найбільш захищеними від прослуховування в усьому Паксі.

Арон та Гай-Модіно стримано посміхнулися. Обличчя Ісозакі зберегло той самий чемний вираз. Анна Пеллі Коньяні ще вище заломила чорну брову.

— Ваша Превелобносте, — сказала вона. — Можна мені говорити відверто?

Лурдусамі смикнув пухкою долонею. Він не довіряв людям, які питали дозволу говорити відверто, або клялися у своїй щирості, або вживали слово «чесно».

— Звичайно, дорога пан-Анно. Шкода, що невідкладні справи сьогодні залишають нам не так багато часу, — відказав він.

Анна Пеллі Коньяні напружено кивнула. Вона зрозуміла наказ бути лаконічною.

— Ваша Превелебносте, — продовжила вона, — ми попросили про цю зустріч, щоби висловити наші думки. Думки не тільки вірних членів Панкапіталістичної ліги Його Святості, але й друзів Найсвятішого Престолу і ваших особистих друзів.

Лурдусамі поблажливо кивнув. Його тонкі губи поміж пишними щоками склалися в ледь помітну посмішку.

— Певна річ.

Гельвіг Арон відкашлявся.

— Ваша Превелебносте, для Торговельної Гільдії вибори Папи є дуже важливою подією, зі зрозумілих причин.

Кардинал чекав.

— Ми хотіли би сьогодні, — вступив у розмову Гай-Модіно, — запевнити Вашу Превелебність, і як Державного Секретаря, і як можливого кандидата на папський престол, що Гільдія продовжуватиме віддано проводити політику Ватикану і після того, як буде обрано нового Папу.

Кардинал ледь помітно кивнув. Він усе зрозумів. Якимсь чином Гільдія — можливо, через шпигунську мережу Ісозакі — рознюхала про можливий заколот серед ватиканської ієрархії. Тим чи іншим робом вони

примудрилися підслухати ті найтихіші шепоти, що шелестіли в кімнатах, так само надійно захищених від чужих вух, як його приймальня: прийшов час замінити Папу Юлія на нового понтифіка. А Ісозакі знав, що новим понтифіком стане Симон Августин Лурдусамі.

— Під час цього сумного міжвладдя, — підхопила Коньяні, — ми вважали своїм обов'язком запевнити й у приватній бесіді, і публічно, що Гільдія продовжуватиме слугувати інтересам Найсвятішого Престолу та Святої Матері Церкви, як вона робить ось уже понад два стандартних сторіччя.

Знову кивнувши, кардинал Лурдусамі чекав на продовження, але чотири очільники Торговельної Гільдії більше нічого не сказали. Якусь мить він роздумував над тим, чому Ісозакі з'явився тут власною персоною. «Щоби побачити мою реакцію на власні очі, а не покладатися на те, що доповідатимуть підлеглі, от навіщо», — подумав він. Старий понад усе вірить власним відчуттям, власній інтуїції. Лурдусамі посміхнувся. Безпомильна політика. Він витримав паузу ще хвилину.

— Друзі мої, — пророкотав він нарешті, — ви не можете навіть уявити, як гріє мою душу те, що чотири такі заклопотані та поважні особи відвідали бідного священника, щоби розділити з ним цю годину скорботи.

Ісозакі та Коньяні залишалися інертними, мов аргон, проте два інших чоловіки не встигли приховати проблиск очікування, що на мить спалахнув в їхніх очах, і кардинал це помітив. Якщо Лурдусамі зараз прийме їхню підтримку, хоч і неявно, це поставить верхівку Гільдії на один рівень із змовниками всередині Ватикану, зробить головного гільдійця бажаним конспіратором, де-факто рівним із майбутнім Папою.

Лурдусамі ще нижче схилився над столом. Він помітив, що Кензо Ісозакі й оком не змигнув під час обміну репліками.

— Друзі, — продовжував кардинал, — як справжні християни, ще й знову народжені, — він кивнув у бік Арона та Гай-Модіно, — ви, без сумніву, добре знаєте процедуру обрання наступного Папи. Але дозвольте мені вам її нагадати. Коли кардинали чи їхні інтерактивні копії зберуться в Сікстинській капелі і двері її замкнуть і запечатають, у нас буде три способи обрання Папи — акламація, компроміс чи таємне голосування. Акламація відбудеться в тому разі, якщо всі кардинали-виборці одноголосно назвуть те саме ім'я за натхненням Святого Духа. Кожен із нас вигукне «eligo», тобто «я обираю», а також ім'я тієї персони, яку ми одностайно оберемо. При компромісі ми виберемо кількох із нас, скажімо, дванадцятьо кардиналів, і довіримо їм зробити вибір за всіх нас. При таємному голосуванні всі кардинали, котрі візьмуть участь у виборах, будуть таємно подавати голоси, поки один із кандидатів не набере дві третини голосів плюс один голос. Цей кандидат стане новим Папою, і мільярди вірян, що

чекатимуть на наше рішення, побачать, як здійметься до неба «фумата» — стовп білого диму, на знак того, що наша родина, наша Церква, знову має Найсвятішого Папу.

Чотири представники Торговельної Гільдії сиділи мовчки. Кожен із них до тонкощів був обізнаний із процедурою обрання Папи — і не тільки зі старовинними ритуалами, що було зрозуміло само собою, а й із тим політиканством, тиском, змовами, блефом і відкритим шантажем, що часто супроводжували процес виборів упродовж віків. Вони починали здогадуватися, навіть кардинал Лурдусамі проказує зараз ці очевидні речі.

— На останніх дев'яти виборах, — продовжував кардинал, і голос його гримів, відлунюючись від стін, — Папу обрали акламацією... при прямому надиханні Святим Духом. — Лурдусамі замовк на довгу, важку хвилину. За його спиною стояв монсеньйор Одді, утупившись у візитерів поглядом таким само незмигним, як у Кензо Ісозакі.

— Я не маю жодних підстав вважати, — нарешті закінчив Лурдусамі, — що ці вибори відбудуться інакше.

Високопоставлені гільдійці завмерли на своїх стільцях. Зрештою Ісозакі нахилив голову. Вони почули й зрозуміли слова кардинала. Заколот у стінах Ватикану не відбудеться. А якщо б і відбувся, Лурдусамі володіє ситуацією й не потребує підтримки від Торговельної Гільдії. Якщо справедливе перше припущення, і час кардинала Лурдусамі ще не настав, Церкву та Пакс знову очолить Папа Юлій. Ісозакі та його спільники пішли на величезний ризик заради неймовірно високої винагороди, заради влади, яку б вони отримали, якщо б їм вдалося змовитися із наступним Понтифіком. Тепер вони зіткнулись із наслідками свого ризикованого вчинку. Сто років тому Папа Юлій відлучив від церкви попередника Кензо Ісозакі за значно дрібнішу хибу, позбавивши його таїнства хрестоформи та прирікши керманіча Гільдії на життя поза католицькою общиною, до якої на Пацемі й у більшості світів, що входили в орбіту Пакса сьогодні, належали кожний чоловік, кожна жінка та кожна дитина, а отже, прирікши на істинну смерть.

— А тепер мені дуже шкода, проте невідкладні справи змушують мене полишити ваше приємне товариство, — прогуркотів кардинал.

Перш ніж Лурдусамі звівся на ноги, Ісозакі, порушуючи протокол прощання із князем Церкви, швидко наблизився до кардинала, заколінкував перед ним і поцілував кардинальський перстень.

— Ваша Превелелбносте, — пробурмотів старий мільярдер.

І цього разу Лурдусамі не підвівся і не зупинив церемонію, аж поки кожний із трьох чоловіків, і жінка теж, не підійшли до нього засвідчити свою пошану.

МІЖЗОРЯНИЙ КОСМІЧНИЙ КОРАБЕЛЬ КЛАСУ АРХАНГЕЛ транслювався до системи Божегаю наступного дня після смерті Папи Юлія. Це був єдиний корабель класу Архангел, що не ніс кур'єрської служби; він був менший за нові зорельоти, а називався «Рафаїл».

За кілька хвилин після того, як корабель вийшов на орбіту навколо планети попелястого кольору, від нього відокремився спусковий апарат і ввійшов в атмосферу. На його борту знаходилися два чоловіки та жінка. Вони виглядали близнюками — в однакових одностроях, бліді, з темним коротким волоссям, тонкими губами та порожніми очима. Комбінезони на них були червоно-чорні, а на зап'ястках у всіх виблискували наворочені комлоги. Те, що вони знаходилися у спусковому катері, було дивиною — адже космічні кораблі класу Архангел неминуче вбивали людей під час стрибка крізь Планків простір, а цикл ясел, якими було обладнано кожний корабель, був розрахований на те, щоби воскресити людину лише за три дні.

Ці троє не були людьми.

Випустивши крила, прибравши всі конструктивні виступи, щоби набути максимально аеродинамічних абрисів, спусковий апарат перетнув лінію термінатора й увійшов до зони дня зі швидкістю три Махи. Під ним розвертався колишній світ тамплієрів — Божегай: безкінечні шрами від пожеж, вкриті попелом рівнини, грязьові потоки, залишки льодовиків та поодинокі зелені секвої, що, розкидаючи насіння, намагалися знову заселити спустошений простір. Збавивши швидкість до дозвукової, катер летів уздовж вузької смуги помірного клімату і воскреслої обабіч екватора рослинності, тримаючись ріки, що несла свої води до того каліччя, що зосталося від колишнього Дерева світу. Пеньок здіймався вгору майже на кілометр, а завширшки сягав вісімдесят три кілометри, вимальовуючись на південному крайнебі чорною столовою горою. Катер оминув пеньок, тримаючи курс на захід, не віддаляючись від ріки та продовжуючи знижуватися. Нарешті він сів на скелю в тому місці, де ріка вливалася до тісної ущелини. Чоловіки та жінка зійшли трапом, що висунувся з катера, й зупинилися, роззираючись доокруж. В цій частині Божегаю ранок переходив у день. Шуміла вода, перекочуючись через пороги, а нижче за течією, у заростях, галасували птахи та ще якісь мешканці дерев. У повітрі стояв дух живиці, незаних іншосвітних рослин, вологої землі та попелу. Понад двісті п'ятдесят років тому цей світ був знищений ланцетними ударами з орбіти. Страшна пожежа спопелила двохсотметрові дерева тамплієрів, за винятком тих, які встигли відлетіти до інших зірок. Пожежа лютувала ще майже століття і згасла тільки із настанням ядерної зими.

— Обережно, — проказав один із чоловіків, коли трійця спускалася схилом, прямуючи до ріки. — Вона порозкидала мононитки, і вони мають бути десь тут.

Худорлява жінка кивнула й витягла із пліноплінового рюкзака лазерну зброю. Розсіяним променем вона обшарила простір над рікою. Нитки, які щойно були цілковито невидимими, засвітилися, наче павутиння, вкрите ранковою росою. Вони хрест-навхрест пронизували повітря над рікою, заходили за валуни, зникали в білопінних хвилях ріки й знову витикалися з них.

— Там, куди ми йдемо, їх немає, — сказала жінка, вимикаючи лазер.

Трійця проминула прибережну низинку й піднялася вгору скелястим схилом. Тут оплавлений граніт стікав лавою, коли весь Божегай перетворювався на шлак від ударів з космосу. Втім, в одному місці поверхня скель мала сліди більш свіжої катастрофи. На вершечку одного з валунів, що відступав від ріки метрів на десять, виднівся випалений кратер правильної округлої форми, пів метра завглибшки і п'ять метрів в діаметрі. З південно-східного боку, там, де розплавлена скельна порода збігала до ріки, падала, плюхкала у воду, утворилися сходи з чорного каменю. Порода в кратері, темна, гладенька, скидалася на полірований онікс, затиснутий у гранітний тигель.

— Один із чоловіків ступив у заглиблення, тоді розтягнувся долілиць на полірованому камені, припавши до нього вухом. За мить він підвівся й кивнув своїм супутникам.

— Відійдіть, — сказала жінка, торкаючись свого комлоґа.

Усі троє відступили від кратера на п'ять кроків. Пучок чистої енергії пропалив атмосферу, з'єднуючи космос та кратер на валуні. Птахи з голосними криками зірвалися з верхівок сусідніх дерев, за ними вслід сполохано кинулася рятуватися й уся інша живність, що населяла крони. Іонізоване повітря миттєво перегрілося, збрижилось від ударних хвиль. Листя та гілля в радіусі п'ятдесят метрів спалахнули вогнем. Світловий конус точно співпав із кратером, заповнив його від краю до краю, перетворюючи гладенький камінь на палаюче озеро.

Двоє чоловіків і жінка навіть не ворухнулися. Їхні комбінезони тліли від жару, який буває хіба що в печі домни, але спеціальна тканина не горіла. Не горіли і їхні тіла.

— Час, — вимовила жінка, перекиваючи своїм голосом гудіння енергетичного пучка та ревіння пожежі. Стовп золотого світла зник. На його місце з ураганною силою ринуло гаряче повітря, заповнюючи вакуум. Кратер кипів, беручись бульбашками лави.

Один із чоловіків опустився на коліно і, здавалося, до чогось прислуховувався. Відтак він кивнув іншим і здійснив фазовий перехід. Щойно це була людина з плоті й крові, що мала кістки, шкіру, волосся, а наступної миті вона перетворилася на блискучу сріблясту статую, в якій людськими залишалися тільки абриси. Мінлива срібляста поверхня його тіла в найменших подробицях віддзеркалювала блакитне небо, палаючий ліс та вогняне озеро на верхівці валуна. Він устроїв руку в розплавлений метал, схилився нижче, занурих руку глибше... Коли він випростався, здалося, що срібний метал його руки сплавився з іншою сріблястою металевою статуєю. Із статуєю жінки. Блискуча чоловіча фігура витягла жіночу, таку ж блискучу, наче хромовану, з кратера, що перетворився на казанок із шиплячою, бризкотливою лавою, тоді віднесла метрів на п'ятдесят убік, туди, де трава не горіла, а каміння не розм'якло і могло витримати їхню вагу. Другий чоловік та жінка йшли вслід.

Чоловік змінив свою хромовано-срібну подобу на людську, а за секунду так само зробила й жіноча фігура, яку він витяг із лави. Жінка, яка постала з живої ртуті, була близнючкою жінки з коротким волоссям, що прилетіла на спусковому апараті.

— Де це сученя? — запитала звільнена жінка. Це була Радамант Немез — так її звали колись.

— Утекла, — відказав той чоловік, що вивільнив її, схожий на неї, як брат-близнюк чи її клон чоловічої статі. Другий чоловік теж нічим не відрізнявся від решти компанії. — Вони пройшли крізь останній портал.

Обличчям Радамант Немез пробігла гримаса. Вона згинала й розгинала пальці та поводила плечима, наче бажаючи позбутися кольок у кінцівках.

— Принаймні я вбила того клятого андроїда, — сказала вона.

— Ні, — заперечила її близнючка. — Вони забралися звідси на спусковому катері з «Рафаїла». Андроїд утратив п'ятірню, але автохірург урятував йому життя.

Немез кивнула та подивилася назад, на скелястий берег, яким ще стікала лава. Полум'я висвітлювало павутиння з монониток, розкинуте над рікою. За їхніми спинами палав ліс.

— Там, усередині... було не дуже... приємно. Мене прицвяхувало ланцетним променем із корабля так, що я не могла й поворухнутися, а скеля навколо не давала змоги здійснити фазовий перехід. Уся енергія йшла на те, щоби втриматися хоча б у цій фазі. Довго я пролежала захованою?

— Чотири стандартні роки, — сказав другий чоловік, котрий до цього мовчав.

Радамант Немез вигнула тонку брову, радше запитально, ніж здивовано.

— Але ж Корд знав, де я...

— Корд знав, де ти, — підтвердила інша жінка. Навіть її голос і вираз обличчя були такі ж точно, як у звільненої жінки. — А ще Корд знав, що ти схбила.

Немез скупо посміхнулася.

— Тобто ці чотири роки були покаранням.

— Нагадуванням, — сказав чоловік, який витяг її зі скелі.

Радамант Немез зробила крок, тоді ще один, наче перевіряючи, як тримає рівновагу, а тоді запитала позбавленим будь-яких емоцій голосом:

— А чому ви прийшли по мене тепер?

Відповіла їй жінка:

— Дівчинка. Вона повертається. Ми мусимо довершити твоє завдання.

Немез кивнула.

Чоловік, що звільнив її, поклав руку їй на плече.

— І май на увазі, — сказав він, — що чотири роки серед вогню та каменю — дрібниця порівняно з тим, що на тебе чекає, якщо ти схбиш знову.

Немез подивилася на нього довгим поглядом, але нічого не відповіла. Відтак, розвернувшись геть від полум'я та киплячої лави точним, майже балетним рухом, вони синхронно закрокували у напрямку спускового апарата.

НА ПУСТЕЛЬНІЙ ПЛАНЕТІ МАДРЕ ДЕ ДІОС, НА ГОРИСТОМУ плато, яке звалося Льяно Естакадо завдяки колонам атмосферних генераторів, що через кожні десять кілометрів уздовж і впоперек перетинали пустелю, утворюючи правильну геометричну сітку, отець Фредеріко де Соя готувався до ранкової меси.

Крихітне містечко Нуево-Атлан, загублене серед пустелі, ніколи не налічувало більше трьох сотень мешканців. Здебільшого це були шахтарі з бокситових копалень, що належали Паксу, приречені померти раніше, ніж відбудуть свій контракт, а ще купка колишніх Прихильників Марії, котрі навернулися у Вселенське католицтво, — ці животіли, випасаючи коргорів на отруйних пустищах. Отець де Соя достеменно знав, скільки вірян відвідають його ранкову месу: четверо. Стара пан-Санчес, віддавня удовиця, яка, подекували, убила свого чоловіка під час пилової бурі шістдесят два роки тому; близнюки Перел — вони чомусь надавали перевагу саме цій ветхій занепалій церкві, а не каплиці в резервації шахтарів, чистенькій, з кондиційованим повітрям; а ще загадковий старий з обличчям, вкритим радіаційними шрамами — цей завжди опускався на коліна за останньою лавою і ніколи не підходив до причастя.

Задувала пилова буря — вона тут ніколи і не вщухала — й отцю де Сої довелося пробігти останні тридцять метрів стежиною, що вела від саманного

будиночка священника до ризниці, накинувши на голову та плечі прозорий фібропластовий каптур, щоби захистити сутану та бірет. Требник він засунув глибоко у кишеню, щоби той залишився чистим. Це не допомагало. Коли він увечері стягував із себе сутану або вішав на гачок бірет, із них каскадом сипався червоний пил, наче засохла кров з піщаного годинника. А коли вранці розгортав требник, пісок скрипів поміж сторінками, прилипаючи йому до пальців.

— Доброго ранку, отче, — привітав його Пабло, коли священник заскочив до ризниці й швидко зачинив за собою двері з розтрісканими ущільнювачами.

— Доброго ранку, Пабло, мій найвірніший міністранте, — відповів отець де Соя. Насправді, виправив себе священник, Пабло був його єдиним міністрантом. Простий хлопчик, простий у первинному значенні цього слова, тобто простакуватий, а водночас і нелукавий, щирий і приязний, Пабло кожного буденного ранку приходив о пів на сьому до церкви допомагати де Сої служити месу, а по неділях заявлявся двічі, хоча ранкову недільну службу відвідувала та ж четвірка вірян і тільки на вечірній месі до них приєднувалися ще кілька гірників із бокситових копалень.

Хлопчик схилив голову та знову розплився в широкій посмішці. Посмішка на мить сховалася, коли він поверх своєї сутани міністранта натягав через голову чистий крохмальний стихар.

Проходячи повз хлопчика до шафи з літургійним убранням, отець де Соя скуйовдив його чорне волосся. Світанок не зміг пробитися крізь завісу піщаної бурі, і ранок залишався таким темним, наче пустельна ніч, що ніяк не кінчалася. Холодну, порожню кімнату освітлювала лише одна миготлива лампа. Де Соя опустився на коліна, проказав коротку, але щиру молитву й почав облачатися у належний його чину одяг.

Командуючи факельниками паксівського космічного флоту, такими як «Балтазар», отець-капітан де Соя двадцять років одягався у військовий однострій, де на його сан вказували тільки хрест і римський комірець-колотка. Йому доводилося носити пластокевларові бойові обладунки, космічні скафандри, імплантанти для тактичного зв'язку, окуляри, з'єднані з базовою площиною інфосфери, — усе, що належить мати на собі капітану факельника, але жодна з цих речей не хвилювала й не зворушувала його так, як оцей невибагливий одяг парафіяльного священника. Минуло чотири роки відтоді, як отця-капітана де Сою розжалували і звільнили з флоту. З того часу він заново відкрив для себе своє перше покликання.

Де Соя натягнув амікт, відтак альбу, і вона лягла на його плечі, наче мантия, сягаючи щиколоток. Біла полотняна альба була бездоганно чистою, попри нескінченні піщані бурі. Він підперезався поясом, пошепки про-

казуючи молитву. Після цього взяв із шафки білу столу, благоговійно по-тримав її на руках, відтак поклав собі на шию, перехрестивши два шовкових кінці. У нього за спиною Пабло поспішно скидав свої поношені вуличні черевики і перевзувався в дешеві фібропластові кросівки, які мати веліла йому взувати тільки на месу.

Отець де Соя накинув далматику — верхню ризу, прикрашену зображенням латинського хреста, білу, з вузькою пурпуровою облямівкою: сьогодні вранці він проголошуватиме молитву над дарами, приносить жертву на спокуту гріхів самочинної вдовиці-вбивці з першої лави та таємничого чоловіка з радіаційними опіками з лави останньої.

Пабло квапливо підскочив до нього. Хлоп'я захекалося, але знову широко посміхалося. Отець де Соя поклав руку йому на голову, намагаючись пригладити копицю неслухняного волосся й водночас заспокоїти та підбадьорити дитину. Узявши накритий тканиною потир, де Соя простер над ним руку і спитав хлопчика:

— Ти готовий?

Обличчя Пабло на мить стало серйозним, бо він відчув урочистість цієї миті, а тоді хлопчик очолив процесію з двох осіб, прямуючи до дверей, що вели з ризниці до віттаря.

Де Соя відразу помітив, що в церкві на них чекало не четверо, а п'ятеро людей. Усі постійні парафіяни молилися на своїх місцях: опускалися на коліна, вставали й знову колінкували, але в церкві був ще хтось, висока мовчазна постать у найтемнішому кутку, там, де крихітний притвор переходив у неф.

Під час усієї меси присутність незнайомця відволікала отця де Сою, хоч як він намагався зосередитися тільки на таїнстві, частину якого наразі становив.

— *Dominus vobiscum*, — проголосив отець де Соя. Він вірив, що Господь перебуває з ними ось уже понад три тисячоліття... з ними усіма.

— *Et cum spiritu tuo*, — вимовив отець де Соя, а поки Пабло повторював за ним ці слова, священник трохи повернув голову, щоби побачити, чи не висунулася на освітлене місце висока й тонка постать, що трималася темного закутка перед входом до нефа. Ні, не висунулася.

Читаючи молитви, де Соя забув про таємничу постать і сфокусував усю увагу на гості, яку він підносив над собою, затиснувши в надто матеріальних пальцях.

— *Hoc est enim corpus meum*, — чітко виголосив єзуїт, відчуваючи силу цих слів і вдесятитисячне благаючи Господа змити з нього гріх насильницьких злочинів, які він вчиняв, будучи капітаном факельника, своєю кров'ю і своєю жертвою.

Зміст

ЧАСТИНА ПЕРША	7
ЧАСТИНА ДРУГА	279
ЧАСТИНА ТРЕТЯ	461
Глосарій	684
Примітки	697